

## Statusrapport på oppfølgingen av tiltakene i Regjeringens tiltaksplan for anerkjennelse, ivaretagelse og oppfølging av veteraner (2024- 2028) – per 30. juni 2025

*Forsvarsdepartementet legger med dette frem første statusrapport fra den interdepartementale arbeidsgruppen IDA på oppfølgingen av tiltaksplanen for anerkjennelse, ivaretagelse og oppfølging av veteraner.*

### Bakgrunn

Regjeringens tiltaksplan for anerkjennelse, ivaretagelse og oppfølging av veteraner (2024-2028) ble lagt frem 5. mars 2024.

Planen, heretter benevnt «Tiltaksplanen» er utarbeidet av Forsvarsdepartementet (FD) i samarbeid med Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID), Barne- og familiedepartementet (BFD), Helse- og omsorgsdepartementet (HOD), Justis- og beredskapsdepartementet (JD), Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) og Utenriksdepartementet (UD), samt underliggende etater. Forannevnte departementer inngår i IDA (Interdepartemental arbeidsgruppe).

Tiltaksplanen består av i alt 31 tiltak som ett eller flere av de ovennevnte departementene har ansvaret for gjennomføringen av.

Tiltakene i planen er av forskjellig karakter. Noen er utvikling og forbedring av tiltak som allerede eksisterer; noen forutsetter utredning før de implementeres, mens andre er klare for iverksetting. Tiltakene må sees i sammenheng. Særlig Tiltak 1, *opprettelsen av en digital kompetanse- og ressursbase*, vil ha en overordnet rolle i den hensikt å maksimere effekten av de andre tiltakene.

De administrative og økonomiske konsekvensene av tiltakene i planen dekkes innenfor de berørte departementers gjeldende budsjetttrammer. Eventuelle budsjettbehov må spilles inn på vanlig måte i de ordinære budsjettprosessene.

Planen forutsetter at departementene skal rapportere årlig på status på oppfølgingen av tiltakene i planen. FD er tillagt ansvaret for å koordinere arbeidet med oppfølgingen. Statusrapportene skal gjøres offentlig tilgjengelig.

Nedenfor følger status for oppfølgingen av de enkelte tiltakene i perioden mars 2024 – 30. juni 2025.

***Tiltak 1 - Digital ressurs og kompetansebase.*** Regjeringen vil at Forsvaret oppretter og drifter en digital ressurs- og kompetansebase som samler all relevant informasjon om veteraner og deres tjeneste.

Ansvarlig departement: FD i samarbeid med AID, BFD, HOD, JD og KDD

Status: Dette arbeidet er godt i gang under ledelse av Forsvaret og med bidrag bl.a. fra Arbeids- og velferdsetaten, Bufetat region øst og Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) region Øst.

RVTS Øst deltar i arbeidsgruppen for tiltaket sammen med Helsedirektoratet. I forbindelse med etableringen av veteranportalen i regi av Forsvaret/Forsvarets veteran tjeneste vil e-læringen om veteraner revitaliseres. E-læringen er et samarbeidsprosjekt mellom Horten kommune, Forsvarets veteran tjeneste og RVTS Øst. Det ses på hvordan man kan linke opp RVTS Østs veteranside på nett til Veteranportalen. Veteransiden har blant annet et webinar om veteraner og veteranfamilier.

Tiltak 1 var i utgangspunktet planlagt lansert 30. juni 2025, men pga. koordinering av informasjon fra en rekke bidragsytere, er lansering utsatt noe. Tentativ lansering er 30. september 2025.

**Tiltak 2- Samtykke** *Regjeringen vil at Forsvaret implementerer en løsning for digitalt samtykke i den digitale ressursen i tiltak 1 slik at veteranene gis mulighet til å gi samtykke til deling av kontaktinformasjon med andre offentlige instanser. Regjeringen vil at Forsvaret utreder en mulig løsning for samtykke til deling av helseopplysninger med fastlege samt en løsning for å dele slike opplysninger.*

Ansvarlig departement: FD, JD og UD

Status: Saken er pågående. Den reiser mange kompliserte problemstillinger, og nært samarbeid mellom de tre departementene FD, JD og HOD er nødvendig.

**Tiltak 3 – Podkast** *Regjeringen vil gi Forsvaret i oppdrag å produsere podkaster innenfor eksisterende konsepter som tar for seg veteranfaglige temaer som både veteraner, deres familier, herunder barn og deres venner, samt yrkesutøvere på veteranfeltet kan ha nytte av. Justissektoren og Utenriksdepartementet skal gis mulighet til å bidra.*

Ansvarlig departement: FD

Status: Forsvarets veteran tjeneste (FVT) er godt i gang med tiltaket, og første episode slippes høsten 2025.

**Tiltak 4 – Informasjonskort** *Regjeringen vil sørge for at det i pakken til barn av personell som skal tjenestegjøre i en internasjonal operasjon, internasjonal innsats o.l. skal være egnede informasjonskort til voksne ressurspersoner som barna møter. Der skal også informasjon om den digitale ressurs- og kompetansebasen legges til.*

Ansvarlig departement: FD

Status: Arbeidet er pågående. Må sees i samsvar med tiltak 1) bl.a. med tanke hvordan man skal sikre at informasjon kommer ut.

**Tiltak 5 - Sjekkliste** *Regjeringen vil at Forsvaret utarbeider en grunnpakke med en sjekkliste for hvordan personellet forbereder familien og dem rundt, som*

*familievernet, skole, barnehage, helsesykepleier, fastleger, besteforeldre, venner og øvrig familie.*

Ansvarlig departement: FD

Status: Arbeidet er pågående. Må sees i sammenheng med tiltak 1, ref tiltak 4. Ny sjekkliste testes juni 2025.

**Tiltak 6 – Mental robusthet** *Regjeringen vil gi Forsvaret i oppdrag å utvikle et opplæringsprogram innen stressmestring og mental robusthet. Programmet skal gjøres tilgjengelig for veteraner, tjenestegjørende og ledere. Programmet ReSTART skal videreutvikles og gjøres tilgjengelig også for annet innsattpersonell, som politiet.*

Ansvarlig departement: FD i samarbeid med JD

Status: Arbeidet er pågående og basert på konseptet *Operational Resilience Training* (ORT). Dette benyttes i trening av ukrainske styrker og skal implementeres i Forsvaret.

Dette tiltaket treffer politiet i noe mindre grad enn Forsvaret. Men når ReSTART er videreutviklet vil politiet vurdere bruken av programmet.

**Tiltak 7 – Hjemmestøtte** *Regjeringen vil at Forsvaret utreder hvilke behov for hjemmestøtteordninger familiene til personellet som tjenestegjør i en internasjonal operasjon eller internasjonal innsats har. Forsvaret bes om å fremme et forslag om hjemmestøtteordninger med kostnadsvurderinger til Forsvarsdepartementet.*

Ansvarlig departement: FD i samarbeid med JD

Status: Arbeidet er pågående. Innspill innhentet fra Forsvaret om hva som oppleves som utfordringer, hva som fungerer nå og hvilke rammer for ivaretagelse som er ønsket. Det er også gjennomført møter med aktuelle aktører som har en rolle innen ivaretagelse, som Bufetat, RVTS Sør og Forsvarets sanitet (FSAN) for å få innspill til hvordan Forsvaret kan bygge robuste familier som tåler belastning og langvarig fravær fra hverandre.

**Tiltak 8– Oppfølging etter særlig alvorlige hendelser** *Regjeringen vil at Forsvaret skal utvikle et særskilt program for psykisk oppfølging etter særlig alvorlige hendelser som er sterkt egnet til å gi psykiske senskader, herunder utreder en løsning for systematisk registrering av belastning.*

Ansvarlig departement: FD i samarbeid med HOD

Status: Arbeidet er pågående i regi av FSAN.

**Tiltak 9 – Oppfølgingsreglementet.** *Regjeringen vil at Forsvaret i samråd med relevante myndigheter skal evaluere ettårsprogrammet og Forsvarets helhetlige ivaretagelse av veteraner og deres familier før, under og etter tjeneste. Regjeringen vil at Forsvaret, i samråd med samarbeidspartnere, endrer oppfølgingsreglementet (ettårsprogrammet) i tråd med eventuelle funn i evalueringen, også med sikte på å utvide den første fasen til to år. Regjeringen vil*

*at Forsvaret inkluderer veteraner fra internasjonale operasjoner og internasjonal innsats o.l. i oppfølgingsreglementet så langt det er hensiktsmessig.*

Ansvarlig departement: FD med faglig støtte fra AID, BFD og HOD

Status: Arbeidet er pågående. Det ledes av FVT. Spørreskjema til veteranene er utviklet ifm. innhenting av data, og samtaler med aktuelle aktører er initialisert. Veteranorganisasjonene vil bli involvert i arbeidet.

Det har vært dialog med Sverige og Danmark med tanke på deres erfaring med en utvidet oppfølgingstid.

**Tiltak 10: - Familievernet.** *Regjeringen vil at familievernkontorenes tilbud gjøres kjent for veteranfamiliene også i etterkant av hjemkomst, for å støtte familiene den første tiden etter lang tids fravær fra hverandre. Tilbud om samtaler skal informeres om på samlingene knyttet til oppfølgingsreglementet og gjennomføres på etterspørsel fra familiene selv. (BFD)*

*Regjeringen vil at Forsvaret sørger for at personell som får behov for samtale med familievernet i oppsettingsperioden gis fri fra tjenesten for å foreta slik samtale. Særlig skal personell som har en annen hjemmeavdeling og personell med flere oppdrag prioriteres. (FD)*

Ansvarlig departement: BFD i samarbeid med FD

Status: Som et særskilt tiltak for å anerkjenne, ivareta og følge opp veteranfamilier ønsker regjeringen at familievernets tilbud skal være forebyggende og kjent for veteranfamilier slik at de også kan henvende seg til familievernet hvis det er utfordringer i etterkant av hjemkomst

Familievernet følger opp tiltaket. Alle familievernkontor tilbyr støtte, veiledning og oppfølging for tjenestegjørende veteranfamilier i forkant av utreise (forventningsavklaringssamtaler) og etter hjemkomst hvis det er utfordringer.

I FADO, som er journalsystemet for familievernet, registres det ikke om «saken» er en veteransak. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har derfor ikke tall for antall veteranfamilier som benytter dette tilbudet, men inntrykket fra dialog med ressurspersoner og tjenesten er at få veteranfamilier benytter dette tilbudet.

Flere veteranfamilier benytter imidlertid andre ordinære tilbud i familievernet. Alle regioner har ressurspersoner som har en særskilt kompetanse om veteranfamiliers behov. Disse ressurspersonene holder innlegg på familiesamlinger før utreise for å sikre at tilbudet i familievernet er kjent før det blir eventuelle utfordringer i familierelasjonene.

Det er etablert stabile ressurspersoner i alle regioner - tilpasset andelen garnisoner i regionene.

| Region | Antall ressurspersoner |
|--------|------------------------|
| Nord   | 8                      |
| Midt   | 2                      |
| Vest   | 2                      |
| Sør    | 2                      |

Innlegget som holdes på familiesamlingene, er blitt revidert. Veteranfamiliene blir oppdatert på familievernets tilbud som de kan benytte også etter at utenlandsoppdraget er ferdig. Veteranfamiliene oppfordres til å ta kontakt for en forventningsavklaring, ivaretagelse av barns behov for informasjon og om det er utfordringer etter hjemkomst fra utenlandsoppdrag.

Fortsatt gjør veteranfamiliene relativt lav bruk av tilbudet fra familievernet. Det er løpende dialog mellom Forsvaret og familievernet om hvordan det kan samarbeides om å informere om rammene og motivere veteranfamiliene til å benytte tilbudet i familievernet.

Familieverntjenesten erfarer at veteranfamilier ofte venter litt lenge før de tar kontakt. Tjenesten ønsker å ivareta veteranfamiliens utfordringer når en eller begge foreldrene er ute i tjeneste for Norge. To terapeuter ved familievernkontoret *Innlandet Øst*, har et spesielt ansvar for oppfølgingen av ressurspersonene i familievernet. De har svært god kompetanse på dette feltet. De bidrar til kompetanseheving hos andre ressurspersoner i familievernet, og er tilgjengelige for råd og veiledning.

*Bufetat* i region nord har inngått et spesielt samarbeid med Forsvaret som følge av den økte aktiviteten i Forsvaret i region nord. Her er det fire familievernkontor som samarbeider med garnisoner i området.

*Bodø* familievernkontor har tatt ansvar for koordinering med øvrige kontorer i nærhet til garnisoner, samt har systematiske møter med disse kontorene.

Det pågår et prosjekt om samarbeid mellom *Indre Finnmark* familievernkontor, garnisonen i Porsanger og NASAK for å støtte garnisonen og informere og øke kompetansen om det samiske og situasjonshåndtering.

I november 2024 gjennomførte region Øst en konferanse for alle ressurspersoner med deltakere fra alle regioner, og samarbeidspartnere i Forsvaret. Der var ny tiltaksplan og oppfølgingen av tiltak 10, samt bidrag inn til andre tiltak, deriblant tiltak 1 tema.

**Tiltak 11- Sikkerhetsklarering og helseprofil** *Regjeringen vil at Forsvaret sørger for at helsefaglig personell involveres i behandling av sikkerhetsklarering der det er relevant. Samtidig bes Forsvaret og Sivil klareringsmyndighet i samråd med relevante fagmyndigheter om å gå gjennom de faglige begrunnelsene for eventuelle sammenhenger mellom sikkerhetsklarering og psykisk helse. Tilsvarende for helseprofil og endringer av denne. Begrunnelser og endringer gjøres kjent for offentligheten. Forsvaret bes også om å vurdere og offentliggjøre konsekvenser for tilsettingsforholdet.*

Ansvarlig departement: FD og JD i samarbeid med HOD.

Status: Pålegget om helsefaglig personell hos militær klareringsmyndighet er ivaretatt.

Forøvrig gir Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) som fagmyndighet for personellsikkerhet innenfor sikkerhetsloven råd og veiledning til klareringsmyndighetene, sivil og militær.

Helsemessige forhold kan være relevant ved vurdering av klarering. Av sikkerhetsloven § 8-4, fjerde ledd bokstav f) fremgår det at enhver sykdom som på medisinsk grunnlag kan gi forbigående eller varig svekkelse av påliteligheten, lojaliteten eller dømmekraften kan tillegges vekt i vurderingen av sikkerhetsklarering.

NSM har gitt ut en veileder i personellsikkerhet som uttrykker hvordan fagmyndigheten NSM mener loven og forskriftene skal forstås, og som gir faglig utdyping av regelverket. Denne veilederen er ugradert, og er å finne på NSMs hjemmesider.

I tillegg har NSM gitt ut en graderte veileder til bruk for klareringsmyndighetene om helserelaterte forhold av sikkerhetsmessig betydning. Denne beskriver ulike helserelaterte forhold, og hvordan slike forhold eventuelt kan påvirke sikkerhetsmessig skikkethet i forbindelse med vurdering av sikkerhetsklarering. Veilederen peker også på ulike saksbehandlingsskritt som kan benyttes av klareringsmyndighetene for å opplyse sakene på en god og objektiv måte. Veilederne gir i seg selv ikke grunnlag for avgjørelser i klareringssaker. Dette er avgjørelser som klareringsmyndighetene selv foretar basert på en konkret og individuell vurdering fra sak til sak.

Det er ikke funnet grunnlag for å endre lovtekst eller veileder til loven.

**Tiltak 12 - 8. mai** Regjeringen markerer hvert år, over hele landet, frigjøringsdagen og den nasjonale veterandagen 8. mai. Regjeringen vil ta den nasjonale veterandagen inn i flaggforskriften.

Ansvarlig departement: UD

Status: Arbeidet er pågående

**Tiltak 13 - Forsvarets veteransenter Bæreia** Regjeringen vil at Forsvaret skal øke kapasiteten på Forsvarets veteransenter Bæreia slik at også personell fra internasjonal innsats o.l. kan få et tilbud der, i tillegg til det tilbudet som i dag eksisterer for personell fra internasjonale operasjoner. Det skal prioriteres å holde åpent hele sommeren, i helgene og i skoleferiene, og å gi et tilbud til barn og barnefamilier.

Ansvarlig departement: FD

Status: Iverksatt i 2024. Veteransenteret har fått bevilget en økning på 6 MNOK i 2024. Nye stillinger er opprettet, veteraner fra internasjonal innsats med familier har fått et tilbud og senteret holder åpent gjennom hele sommeren. I helgene og i skoleferien gis det tilbud til barn og barnefamilier, f.eks. i form av «Min tur ut», en ungdomscamp for ungdom mellom 12 – 15 år den første uken i skoleferien. Ellers for 2025 kan nevnes konsertopphold, fisketurer, sommerferieopphold, MC-treff,

Veteranmesterskapet i golf, rekreasjonsperiode, arbeidsuke, tilbud i høstferien, samlivskurs, førjulsopphold og jule- og nyttårsopphold.

Bæreia er åpen for alle veteraner med familie, uansett når og hvor de tjenestegjorde. Kapasiteten på senteret er økt fra 10 000 til 15 000 gjestedøgn. Åpning i helger og på sommeren har medført at flere yngre veteraner med familie har fått mulighet til å benytte tilbudet

**Tiltak 14 - Dekorasjoner** *Regjeringen vil prioritere å delta med representanter på alle medaljeseremonier, også for dem som kommer hjem fra internasjonal innsats o.l. Regjeringen vil at Forsvaret vurderer innføring av en medalje for tjeneste i Interflex/Gungne o.l. Regjeringen vil at Forsvaret vurderer hensiktsmessigheten av å tildele en medalje for såret i strid for forhold som fant sted før 2005, og skissere en løsning for dette.*

Ansvarlig departement: FD

Status: Alle tiltak er iverksatt i 2024. Medaljer for hhv. internasjonal tjeneste og for såret i strid deles ut, og politisk ledelse er som hovedregel til stede på alle medaljeseremonier, også etter internasjonal tjeneste.

**Tiltak 15 – Klagenemnda** *Regjeringen vil at den enkelte veteran og vedkommendes advokat gis rimelig tid for å legge frem sin sak for klagenemnda, f.eks. inntil 45 eller 60 minutter, der sakens forhold tilsier det. Dette må veies mot restanser og saksbehandlingstid i det enkelte tilfellet.*

*Behov for ekstra tid meldes inn sammen med innsending av relevant dokumentasjon. Advokaten vil kompenseres for mertiden etter den offentlige salærsatsen, jf. salærforskriften § 2 første ledd.*

Ansvarlig departement: FD

Status: Tiltaket er allerede iverksatt. Det er ikke ansett nødvendig å gjøre endringer i regelverket.

Det følger i dag av klagenemndsforordningen § 9 at skadelidte har rett til å møte personlig i nemnda for å avklare uklarheter og gi tilleggsopplysninger i saken. Skadelidte har rett til å la seg bistå av en advokat eller annen fullmektig. Det er ikke regulert i forordningen hvor lang tid klager har krav på.

Praksis har vært at klager og advokat har fått en halvtime til disposisjon. Dette har blitt ansett å være et rimelig tidsrom for å legge frem saken, samtidig som det har ivarettatt hensynet til effektivitet i saksbehandlingen.

Da tiltaksplanen ble vedtatt tok klagenemnda tiltaket til etterretning. Praksis i dag er derfor at det som utgangspunkt settes av en halvtime til møtet, men at sekretariatet for nemnda i hver sak opplyser klager og advokat om muligheten for å få mer tid. Dette anses å ha tilstrekkelig hjemmel i forordningen § 9. Sekretariatet har anslått overfor FD at klagerne ber om dette i snitt 1-2 av 4 saker som behandles i hvert møte. Ingen har blitt nektet utvidet tid dersom de har hatt ønske om det.

**Tiltak 16- Økonomisk rådgivning;** *Regjeringen vil at Forsvarsdepartementet utreder en forskriftsendring slik at staten dekker inntil to timer etter den offentlige salærsatsen, jf. salærforskriften § 2 første ledd, til økonomisk rådgivning for veteraner som tilstås mer enn én million kroner i erstatning*

Ansvarlig departement: FD

Status: Forsvarsdepartementet vil legge frem en utredning der kostnader og nødvendige regelendringer fremkommer, men tiltaket er så langt ikke igangsatt.

**Tiltak 17 – Politiets veteraner** *Justis- og beredskapsdepartementet ser på muligheten for at justissektorens personell får oppfølging som er modellert etter den veteraner i Forsvaret får, men tilpasset justissektorens behov.*

Ansvarlig departement: JD i samarbeid med FD

Status: Politiet har fått på plass en ny HMS-instruks for IntOps-personell. Instruksen tar først og fremst for seg ivaretagelse og oppfølging av politiets personell, men berører også i noen grad punktet om anerkjennelse. Det foregår et promoteringsarbeid rundt den nye instruksen, der denne presenteres bredt i organisasjonene for å sikre oppfølging, ivaretagelse og anerkjennelse av politiets IntOps-personell.

Politiet hadde egen stand på Akershus festning under 8. mai-markeringen, der representanter fra både fredsbevarende operasjoner og Frontex (det europeiske grense- og kystvaktbyrået som jobber for å sikre Europas yttergrenser) var til stede. Deltakelsen synliggjorde politiets muligens mer ukjente rolle i internasjonale oppdrag.

**Tiltak 18 –Tilskuddsforskriften;** *Regjeringen vil revidere retningslinjene for tilskudd, herunder formål og rekkevidde, slik at veteraner fra internasjonale operasjoner og internasjonal innsats, ivaretagelse av og aktiviteter for veteraners familier og bekjentgjøring av veteraners kompetanse ivaretas i tilskuddsordningen.*

Ansvarlig departement: FD

Status: Arbeidet igangsatt i 2024, bl.a. med oppstartsmøte med veteranorganisasjonene. Arbeidet med en noe mer omfattende forskriftsendring enn det som er lagt til grunn i tiltaksplanen, sluttføres i 2025.

**Tiltak 19 – Kompetanseheving** *Regjeringen vil styrke eksisterende kompetansehevende tilbud gjennom å gjøre kompetansehevende kurs mer kjent og innholdet mer tilgjengelig, for eksempel gjennom digitalisering. Videre skal innholdet i kurset for leger og psykologer utvides til også å omfatte utfordringer hos annet innsatspersonell. De fem RVTsene styrkes med midler i 2024 til blant annet å videreutvikle kursene.*

Ansvarlig departement: HOD og FD



Status: RVTSene driver kontinuerlig rådgivning og kursing for å øke kompetansen om veteraner. Dette skjer blant annet i samarbeid med veteranorganisasjonene.

RVTS er i ferd med å digitalisere undervisningsmodulene på feltet slik at kortere og digitale kurs også kan tilbys. Disse modulene retter seg mot ressurser som møter veteraner og deres familier, for eksempel veterankontakter, beslutningstakere i kommunene, ansatte i skoler og barnehager, og helsepersonell herunder fastleger, leger og psykologer. Modulene vil være tilgjengelig fra RVTS Østs veteranside.

Det nye todagers-kurset om psykiske reaksjoner hos innsatspersonell for leger og psykologer har god deltakelse. Kurset er en videreutvikling av tidligere kurs, men nå med et bredere nedslagsfelt ved at det også gjelder innsatspersonell. Deltakerne lærer om psykisk helse hos veteraner fra internasjonale operasjoner og annet innsatspersonell. Kurset er et samarbeid mellom Forsvarets Sanitet/Institutt for militærpsykiatri og stressmestring (IMPS) og RVTS Øst og er planlagt avholdt ulike steder i landet.

Det er også utviklet og avholdt dagskurs om samme tema for andre yrkesgrupper slik som deltakere fra sivilforsvaret, sykepleiere mv. Dette kurset er også planlagt avholdt ulike steder i landet.

RVTS ivaretar/viderefører for øvrig også annet arbeid knyttet til veteranoppfølging, slik som rådgivning, støtte til kommuner i arbeidet med etablering av kommunale eller interkommunale veteranplaner, mentorprogram i samarbeid med Universitetet i Agder (RVTS Sør) mm.

**Tiltak 20 - Fagnettverk** *Regjeringen vil videreutvikle nasjonale og regionale fagnettverk for innsatspersonell og veteraner.*

Ansvarlig departement: HOD i samarbeid med FD, AID, BFD og JD

Status: Det nasjonale og de fem regionale fagnettverkene om veteraner videreutvikles kontinuerlig. Dette er viktige arenaer for etater og fagmiljøer som jobber tett med veteraner og deres familier. I nettverkene gis det informasjon om tiltak, samarbeid, erfaringsbasert kunnskap og ny forskning. Dette underbygger et best mulig samarbeid mellom aktørene for å gi veteranene og deres familier et godt tilbud og oppfølging. Det arrangeres for øvrig fagdager regionalt i regi av regionale nettverk (RNIP)

**Tiltak 21 – Henvisning fra Forsvaret** *Regjeringen vil at Forsvarets helsetjeneste fortsatt tilbyr vurderingssamtale og videre henvisning til sivil helsevesen i samråd med fastlegen, der det er ønskelig og mulig. Dette skal gjøres uavhengig av hvor lang tid som har gått siden tjenesten. Forsvaret skal vurdere muligheten for at også pårørende til falne og alvorlig skadde veteraner kan henvende seg til Forsvaret for vurderingssamtale.*

Ansvarlig departement: FD

Status: Pågående

**Tiltak 22 – Dialog med statsforvalterne** *Regjeringen vil legge vekt på anerkjennelse, ivaretagelse og oppfølging av veteraner og deres familier i dialogen med statsforvalterne.*

Ansvarlig departement: FD i samarbeid med AID, BFD, KDD og JD

Status: Pågående. FVT har bl.a. sammen med ulike statsforvaltere arrangert fagdager om veteraner. Disse har som formål å øke kompetansen om veteraner for de kommunale og offentlige tjenestene. I 2024 var det arrangert fagdager i regi av statsforvalterne i hhv. Nordland, Innlandet, Agder, Rogaland og Trøndelag.

**Tiltak 23 – Kommunale veteranplaner** *Regjeringen vil gi Forsvaret i oppdrag i samarbeid med andre etater å videreutvikle og revidere veilederen for arbeidet med veteranplaner, samt gjennom veiledning og informasjon å bistå kommunene med å videreutvikle vedtatte veteranplaner. I møte med kommunene vil Forsvarets veteran tjeneste også informere om veteranorganisasjonenes rolle og betydning.*

Ansvarlig departement: FD i samarbeid med AID, BFD, HOD og JD

Status: Pågående. Utadrettet virksomhet i Forsvaret fortsetter som før, med støtte til kommuner som ønsker det, f. eks. ifm. utvikling av kommunale veteranplaner. Stadig flere av Norges kommuner vedtar veteranplaner, men implementering og ressurssetting er varierende. 90 % av veteranene bor i kommuner som har vedtatt en veteranplan.

Nasjonal veterankonferanse (NVK) i januar 2025 var et viktig ledd i dette arbeidet.

**Tiltak 24 - Forskning** *Regjeringen vil gi Forsvaret ansvar for tverrfaglig forskning på kvinnelige veteraner, deres erfaringer og helse. Regjeringen vil at det skal utarbeides en historiefaglig bok om kvinner i internasjonale operasjoner og internasjonal innsats.*

Ansvarlig departement: FD

Status: Pågående. Forsvaret videreførte styrkingen av forskning på veteranfeltet i 2024, bl.a. i form av å videreutvikle et tverrfaglig forskningsmiljø på fagfeltet.

Forsvaret skal videreføre styrkingen av helsefaglig forskning for oppfølging av Afghanistan 2020-undersøkelsen, i tråd med allerede igangsatte prosjekter og i samarbeid med UiO.

Forskningen utføres iht. gitte retningslinjer, og med prosjekter som prioritert i Forskningsforum. Forskningsmiljøene i forsvaret finnes i Forsvarets sanitet (FSAN), Forsvarets helseregister (FHS), Forsvarets høgskole (FHS) og Forsvarets forskningsinstitutt (FFI).

Det er etablert to historieprosjekt i samarbeid med Institutt for forsvarsstudier (IFS)/FHS, og FVT har bidratt med finansiering av vitenskapelige artikler i regi av Institutt for militærpsykiatri og stressmestring (IMPS)/FSAN. FVT har også finansiert prosjektet om UNEF (Gaza) og doktorgraden knyttet til Kvinner i internasjonale operasjoner. I tillegg har FVT finansiert et prosjekt ved IFS om ivaretagelse av norske INTOPS-veteraner.

FVT har fått ansvaret for forvaltningen av tilskuddsordning for veteranforskning, noe man vurderer at vil forbedre koordinering og videreutvikling av veteranrelatert forskning.

FHS skal videreutvikle et tverrfaglig miljø for veteranforskning innenfor humaniora og samfunnsvitenskapelige fag, og for å følge opp Afghanistan 2020-undersøkelsen i tråd med allerede igangsatte prosjekter og i samarbeid med relevante universitet og høyskoler.

Program for forskning om veteraner og veteranpolitikk ble etablert i 2022.

Programmet bidrar med ny kunnskap om veteraner og deres familiers situasjon før, under og etter tjeneste i operasjoner i utlandet. Sentrale temaer i veteranprogrammet er veteranenes egne erfaringer, myndighetenes politikk i et nasjonalt og komparativt perspektiv og de militære operasjonene i et bredere samfunnsmessig perspektiv. I 2024 var fire prosjekter under arbeid, mens tre ble avsluttet. Programmet fortsetter i 2025.

IFS/FHS har etablert et doktorgradprosjekt i samsvar med regjeringens ønske om å utarbeide en historiefaglig bok om kvinner i internasjonale operasjoner og internasjonal innsats. IMPS/FSAN har produsert en rekke vitenskapelige artikler som omhandler veteraners psykiske og fysiske helse, samt at man også har sett på kjønnsforskjeller innenfor noen dimensjoner av veteraners helse.

**Tiltak 25 – Tilskuddsordning veteranforskning** *Regjeringen vil styrke tilskuddsordningen for veteranforskning ytterligere for å sikre full finansiering av doktorgradsstipendiater. Ordningen evalueres i 2028. Også styrkingen av tverrfaglig veteranforskning videreføres.*

Ansvarlig departement: FD

Status: Forskrift om tilskudd til doktorgradsprosjekter innenfor veteranrelatert forskning trådte i kraft august 2024. Forsvarets veteran tjeneste (FVT) fikk høsten 2024 i oppdrag å forvalte saksbehandlingen av tilskuddsordningen, mens den faglige vurderingen av forskningsprosjektene skal gjøres av de relevante fagmiljøene i hos Forsvarets høyskole (FHS) og Forsvarets sanitet (FSAN). Høsten 2024 ble et slikt samarbeid formalisert, og stillingene ble kunngjort i juni 2025.

**Tiltak 26 – Registerforskning Forsvarets helseregister** *Regjeringen vil legge til rette for forskning på Forsvarets helseregisterdata og andre registerdata for å følge utviklingen innenfor veteranpopulasjonen over tid, med særlig oppmerksomhet rettet mot belastninger, tjenestens lengde og personell som har gjort tjeneste i flere omganger eller over lengre tid, med et kjønnsperspektiv.*

Ansvarlig departement: FD

Status: Forskningen er igangsatt. Status ble lagt frem for Forum for veteranforskning (FVF) 11. juni 2025.

**Tiltak 27 – Levekårsundersøkelse** *Regjeringen vil at det gjennomføres en levekårsundersøkelse blant alle veteraner fra internasjonale operasjoner og*

*internasjonal innsats der det foreligger digitale data og oversikter, herunder politiveteraner og veteraner fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og Utenriksdepartementet.*

Ansvarlig departement: FD i samarbeid med JD, AID, HOD og UD.

Status: Oppstart planlagt som fastsatt i tiltaksplanen i 2026 med ferdigstillelse i 2028.

**Tiltak 28 – Bilde- og videodokumentasjon** *Regjeringen vil at Forsvaret utreder muligheten for å legge til rette for å samle inn fotografier, filmer, fortellinger, dagboknotater mv. fra veteraner. og de skal videre presentere en konseptskisse som beskriver teknisk løsning, utfordringer og estimerte kostnader.*

Ansvarlig departement: FD

Status: Utredning og konseptskisse er ferdigstilt fra Forsvaret per juni 2025.

**Tiltak 29 – Arkiver** *Regjeringen vil at Forsvaret ordner alle arkivalia fra internasjonale operasjoner, samt legger til rette for tilgjengeliggjøring, avgradering (der det er mulig), digitalisering og maskinlesing.*

Ansvarlig departement: FD

Status: Lagring av arkivalia og dokumentasjon i tråd med tiltaket er iverksatt i 2024, og det er tilført økte ressurser i form av et 4-årig prosjekt. Det er et pågående arbeid, alt er blitt overført til et egnet lagringsmedium, men selve materialet må katalogiseres m m. Antallet filer er beskrevet som «enormt».

**Tiltak 30 – Forum for veteranforskning;** *Regjeringen vil videreutvikle Forum for veteranforskning som en møteplass for å stimulere til utviklingen av tverrfaglig veteranforskning.*

Ansvarlig departement: FD

Status: Åpent forskningsseminar ble avholdt høsten 2024, følges opp av årlige seminarer (neste høsten 2025). Utvikling av Forum for veteranforskning (FVF) hadde oppstartmøte med bred sivil deltagelse 11. juni 2025. Det planlegges for oppfølging i form av et forskningsseminar vinteren 2026.

**Tiltak 31 - Karriereveiledning** *Regjeringen vil inngå et samarbeid med Karriere Troms – Midt- og Sør-Troms for utvikling av karriereveiledning av veteraner, for å identifisere hensiktsmessige måter å synliggjøre veteraners kompetanse på. Forsvarets veteran tjeneste vil bidra med kompetanse om veteraner og deres særskilte forhold, mens Forsvarsdepartementet vil bidra med styring, fastsetting av mål og finansiering.*

Ansvarlig departement: FD

Status: Pågående iht. planer og avtaler.



